

Tematy na maturę ustną z języka polskiego w roku szkolnym 2014/2015

LITERATURA

1. Literackie portrety władców. Porównaj ich wizerunki, analizując wybrane utwory różnych epok.
2. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw sposoby ich ukazania, analizując wybrane przykłady.
3. Motyw wędrówki w literaturze. Omów znaczenie tego motywu w wybranych utworach literackich z różnych epok.
4. Artysta jako bohater utworów literackich. Przedstaw znaczenie tego motywu w wybranych dziełach z różnych epok.
5. Zjawy, wiedźmy, wizje... Na wybranych przykładach literackich omów, jaką funkcję pełnią w literaturze różnych epok.
6. Przedstaw i porównaj sposoby ukazania wsi w wybranych utworach literackich różnych epok.
7. Literackie kreacje idealistów. Przedstaw zagadnienie, porównując bohaterów utworów z różnych epok.
8. Człowiek krzywdzony i krzywdzący. Omów problem, porównując postawy bohaterów wybranych utworów literackich XX wieku.
9. Rozstania bliskich w literaturze. Przedstaw funkcjonowanie tego motywu w wybranych utworach z różnych epok.
10. Reinterpretacje mitów. Porównaj inspiracje kulturą starożytną w wybranych utworach literackich XXI wieku.
11. Literackie portrety gospodarza. Zaprezentuj sposoby kreowania bohaterów w różnych epokach literackich.
12. Literackie portrety sługi i powiernika. Zaprezentuj sposoby kreowania bohaterów, odwołując się do utworów z różnych epok.
13. Wewnętrzne rozterki poety romantyka. Omów znaczenie tego motywu w wybranych utworach literackich.
14. Czarny charakter w literaturze. Porównaj sposoby kreowania postaci, wykorzystując utwory z różnych epok.
15. Literackie wizerunki ukochanej kobiety. Porównaj sposoby kreowania postaci, wykorzystując utwory z różnych epok.
16. Troska o losy ojczyzny tematem literatury staropolskiej. Przedstaw znaczenie tego motywu, odwołując się do wybranych utworów.
17. Kochająca, toksyczna, altruistyczna. Porównaj na wybranych przykładach literackie portrety matek wykreowane w różnych epokach.
18. Córki – bohaterki literatury pięknej. Co je łączy, a co je dzieli? Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
19. Różne źródła i skutki decyzji życiowych bohaterów szekspirowskich. Omów problem na podstawie wybranych przykładów.

20. Romantyczny i współczesny patriotyzm – podobny czy różny? Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literatury XIX i XXI wieku.
21. Motyw winy i kary w literaturze. Omów sposoby jego funkcjonowania, odwołując się do utworów z różnych epok.
22. Przemiana bohatera i jej sens w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok.
23. Wierność i zdrada. Przedstaw znaczenie tego motywu, odwołując się do wybranych utworów literackich z różnych epok.
24. Obrazy miasta w literaturze. Omów sposoby przedstawienia i funkcje tego motywu w wybranych utworach z różnych epok.
25. Inspiracje biblijne w literaturze. Przedstaw przyczyny i różne sposoby nawiązania do Biblii w wybranych utworach z różnych epok.
26. Motyw tańca i jego funkcje w literaturze. Omów temat, odwołując się do utworów z różnych epok.
27. Przedstaw i porównaj funkcjonowanie etosu rycerskiego w wybranych utworach literackich różnych epok.
28. Motyw samotności i jego znaczenie w literaturze. Przedstaw temat, odwołując się do utworów z różnych epok.
29. Literackie rozważania nad sensem cierpienia. Omów sposoby funkcjonowania tego motywu, odwołując się do utworów z różnych epok.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Symbolika stroju. Omów sposoby ukazania motywu, analizując wybrane dzieła literackie oraz inne teksty kultury.
2. Wydarzenia z historii Polski na kartach literatury i na płótnach malarzy. Porównaj sposoby ukazania motywu na wybranych przykładach.
3. Narcyz – motyw wiecznie żywy? Omów różne sposoby ukazania motywu na podstawie wybranych przykładów z literatury i sztuki.
4. Omów różne ujęcia motywu powrotu w wybranych dziełach literackich i filmowych.
5. Artystyczne interpretacje powstań narodowych w literaturze i malarstwie. Porównaj sposoby ukazania motywu w wybranych dziełach.
6. Chłop jako źródło inspiracji dla artystów. Omów sposoby kreowania tego bohatera w literaturze, sztuce malarskiej i filmowej.
7. Różnorodny obraz sił nieczystych w literaturze i malarstwie. Porównaj sposoby przedstawienia problemu na przykładzie dzieł z różnych epok.
8. Labirynt jako dzieło sztuki... Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i innych dziedzin sztuki i rozważ przyczyny popularności tego motywu.
9. Polskie obrzędy ludowe jako inspiracja dla pisarzy i innych artystów. Omów różne ujęcia tego motywu na wybranych przykładach.
10. Przedstaw i porównaj różne obrazy dworku polskiego w literaturze i malarstwie wybranych epok.

11. Drzewo jako temat literatury i malarstwa. Porównaj sposoby ukazania tego motywu, analizując wybrane dzieła.
12. Obrazy domu rodzinnego w literaturze i sztuce. Porównaj ich różne ujęcia w twórczości artystów XIX - wiecznych.
13. Dawny świat Żydów polskich. Przedstaw różne sposoby ujęcia tematu na wybranych przykładach literackich i malarskich.
14. Kobieta wieku XIX. Porównaj sposoby przedstawienia postaci kobiecych na wybranych przykładach literackich i malarskich.
15. Naturalizm jako światopogląd i metoda twórcza. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich.
16. Dzieło malarskie przywołane w dziele literackim. Skonfrontuj własną interpretację obrazów z wersją literacką.
17. Fascynacja brzydotą w literaturze i sztuce. Porównaj sposoby przedstawienia problemu na wybranych przykładach.
18. Dzieło literackie i jego adaptacja filmowa. Porównaj je, analizując wybrane przykłady.
19. Ekspresjonizm w literaturze i malarstwie. Porównaj środki wyrazu i ich znaczenie dla odbiorcy w wybranych tekstach kultury.
20. Obraz Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Porównaj sposoby ukazania motywu, analizując wybrane dzieła.
21. Impresjonizm w poezji i sztuce. Porównaj środki wyrazu i ich znaczenie dla odbiorcy w wybranych tekstach kultury.
22. Pejzaż górski w literaturze i malarstwie. Porównaj sposoby funkcjonowania motywu na przykładzie wybranych dzieł.
23. Różne sposoby ukazania tańca w literaturze i sztuce. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów.
24. Obraz Matki Bożej w literaturze i sztuce. Porównaj sposoby artystycznego ujęcia motywu w wybranych dziełach różnych epok.
25. Porównaj sposoby ukazania barokowego kanonu piękna na przykładzie analizy wybranego dzieła literackiego i plastycznego.
26. Miłość w obrazach malowanych pędzlem, dłutem i piórem. Porównaj sposoby funkcjonowania motywu na wybranych przykładach.
27. Socrealizm w literaturze i sztukach plastycznych. Porównaj sposoby funkcjonowania motywu na przykładzie wybranych dzieł.
28. Wizerunek anioła w poezji i sztuce. Porównaj sposoby artystycznego ujęcia postaci anioła, analizując wybrane teksty kultury.

JĘZYK

1. Świat zaklęty w języku – dokonaj analizy językowej i kulturowej frazeologizmów i przysłów polskich.
2. Język czasopism dla dzieci i młodzieży na tle ogólnej odmiany języka polskiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach czasopism młodzieżowych.

3. Przedstaw komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach literackich.
4. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych tekstach propagandowych.
5. Język jako instrument walki o klienta. Zanalizuj funkcje języka reklamy w oparciu o zgromadzony materiał.
6. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty kabaretowe.
7. Omów na wybranych przykładach przyczyny i skutki kiczu językowego w piosenkach disco-polo.
8. Zjawisko archaizacji języka i jego funkcje w powieściach historycznych. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
9. Sztuka przekładu. Przeanalizuj dwie różne realizacje językowe wybranego obcojęzycznego tekstu literackiego.
10. Eksperymenty językowe w poezji lingwistycznej. Omów ich funkcje na podstawie twórczości Mirona Białoszewskiego lub innego poety lingwisty.
11. Dialektyzacja w utworach literackich. Omów jej funkcje, analizując wybrane przykłady.